

UCHWAŁA NR XVIII/87/2025
MŁODZIEŻOWEJ RADY MIASTA GDAŃSKA
z dnia 10 grudnia 2025 roku

**w sprawie przyjęcia stanowiska Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska dotyczącego
projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe, ustawy o systemie oświaty oraz
niektórych innych ustaw (UD222)**

Na podstawie § 8 ust. 4 i § 9 ust. 6 Statutu Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska stanowiącego załącznik do Uchwały nr XI/177/11 Rady Miasta Gdańska z dnia 26 maja 2011 r. w sprawie powołania Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska (DZ. Urz. Woj. Pom. z 2011 Nr 87 poz. 1792, z 2015 r. poz. 2878, z 2015 r. poz. 3142, z 2017 r. poz. 3971, z 2019 r. poz. 4307, z 2021 poz. 4665) uchwala się, co następuje:

§ 1.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska pozytywnie opiniuje całokształt projektu ustawy UD222.

§ 2.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska uważa za szczególnie cenne zmiany ustawy prawo oświatowe w szczególności wprowadzenie: zasady domniemania niewinności ucznia w sporze: art. 42c podpunkt 10. „Uczeń jest uważany za niewinnego naruszenia, o którym mowa w ust. 2, aż do momentu, gdy jego wina nie zostanie udowodniona i stwierdzona ostateczną decyzją”, ochrony przed prześladowaniem i konsekwencjami za zgłoszenie naruszenia wprowadzane w art. 42r podpunkt 6.4 „[...] korzysta z ochrony, z jakiej korzystają sygnaliści w rozumieniu ustawy z dnia 14 czerwca 2024 r. o ochronie sygnalistów (Dz. U. poz. 928). Z takiej samej ochrony korzysta szkolny rzecznik przy wykonywaniu swoich obowiązków, a także zgłaszający naruszenie uczeń lub jego rodzic”, oraz utworzenie systemu Rzeczników Praw Ucznia.

§ 3.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska zauważa, że w szczególności ważne jest wprowadzenie Krajowego, Wojewódzkich, oraz Gminnych, rzeczników praw ucznia, umocowanie ich prawne, nadanie autonomii decyzji, oraz nieuzależnianie ich od Kuratoriów oświaty.

§ 4.

Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska zauważa jednak, że uchylenie ust.3 art. 44k Ustawy o systemie oświaty, a także zmiana ust. 1 i 4 mogą doprowadzić do sytuacji, gdzie osoby dotknięte wykluczeniem komunikacyjnym stracą możliwość kontynuowania nauki w wybranych przez siebie szkołach, z powodu wykluczenia możliwości pisania egzaminu klasyfikacyjnego. Młodzieżowa rada miasta Gdańska podtrzymuje stanowisko w tej sprawie zawarte w uzasadnieniu Uchwały Nr XIII/58/2025 Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska z dnia 28 maja 2025 roku.

§ 5.

Uzasadnienie uchwały stanowi załącznik do uchwały.

§ 6.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

**Przewodniczący
Młodzieżowej Rady Miasta Gdańska**

Szymon Cisek

Uzasadnienie

Uważamy, że obecny projekt ustawy, jest to krok milowy w budowaniu systemowych i skutecznych mechanizmów ochrony praw uczennic i uczniów w całej Polsce.

W Gdańsku już teraz funkcjonuje Gdańska Rzecznik Praw Uczniowskich, która pełni niezwykle istotną i potrzebną rolę w obszarze monitorowania przestrzegania praw ucznia, reagowania na nieprawidłowości oraz edukacji prawnej dzieci i młodzieży. Jesteśmy dumni, że właśnie nasze miasto stało się jednym z prekursorów tworzenia takich rozwiązań. Co dla nas szczególnie ważne, Gdańska Rzecznik aktywnie współpracuje z Młodzieżową Radą Miasta Gdańska - poprzez konsultacje, wspólne projekty oraz doradztwo uzyskiwane od młodych radnych, którzy reprezentują różnorodne środowiska szkolne. Ta współpraca pokazuje, jak dużą wartością jest dialog między młodzieżą a organami stojącymi na straży ich praw.

Jednak dotychczas, pomimo zaangażowania i kompetencji Gdańskiej Rzecznik Praw Uczniowskich, jej możliwości działania zależały od dobrej woli poszczególnych szkół, a brak odpowiedniego umocowania prawnego utrudniał skuteczną interwencję tam, gdzie była ona najbardziej potrzebna. Projekt ustawy UD222 wprowadza w tym zakresie zmianę fundamentalną - po raz pierwszy rzecznicy praw ucznia będą mieć ustawowe kompetencje do działania w przypadku naruszania praw dzieci i młodzieży. Z radością przyjmujemy fakt, że rzecznicy będą mogli w sposób oficjalny i skuteczny interweniować nie tylko w szkołach publicznych, ale również w szkołach niepublicznych, co do tej pory nie było oczywistością, a uczniowie tych placówek nierzadko znajdowali się poza systemem rzeczywistej ochrony.

Bardzo pozytywnie oceniamy wprowadzenie zasady domniemania niewinności ucznia oraz kompleksowej ochrony przed konsekwencjami zgłaszania naruszeń. Widzimy, jak istotne jest to w praktyce: obecnie wielu uczniów boi się zgłosić jakikolwiek problem, gdyż ryzykują stygmatyzacją, retorsjami czy pogorszeniem swojej sytuacji w szkole. Ochrona sygnalistów, którą przewiduje projekt, jest więc rozwiązaniem nie tylko potrzebnym, ale wręcz niezbędnym do tego, aby szkoła mogła być środowiskiem bezpiecznym, opartym na wzajemnym szacunku i dialogu. Dziś to jeden z największych problemów związanych z prawami ucznia w Polsce - uczniowie wciąż za często pozostają bez realnego wsparcia w sytuacji naruszeń.

Utworzenie Krajowego Rzecznika Praw Ucznia oraz rzeczniczej struktury na wszystkich szczeblach samorządu stworzy możliwość ostatecznego i jednolitego rozstrzygnięcia sporów dotyczących interpretacji prawa oświatowego. Uważamy, że jest to rozwiązanie, które zakończy wieloletnie niejednoznaczności, na przykład w kwestii, czy uczeń niepełnoletni może udać się do toalety podczas przerwy bez zgody nauczyciela, czy też w sprawach dotyczących wyglądu ucznia, zasad korzystania z telefonów czy udziału w zajęciach dodatkowych. Jasność prawa i jego jednolite stosowanie to fundament bezpieczeństwa prawnego uczniów. Od teraz w przypadku braku jasności przepisów, będzie istniała instytucja z autorytetem, która wskaże odpowiednie zgodne z prawem rozwiązanie.

Jednocześnie Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska podtrzymuje swoje stanowisko dotyczące zmian w art. 44k ustawy o systemie oświaty, wskazane w §4 uchwały, podkreślając konieczność ochrony uczniów dotkniętych wykluczeniem komunikacyjnym, którzy mogą zostać pozbawieni prawa do kontynuowania nauki w odpowiadających im szkołach ze względu na brak możliwości przystąpienia do egzaminów klasyfikacyjnych.

Podsumowując - Młodzieżowa Rada Miasta Gdańska wyraża pełne poparcie dla kierunku zmian przewidzianych w projekcie ustawy UD222. Widzimy w nich szansę na realne zwiększenie podmiotowości uczniów, poprawę relacji w szkołach, wzmocnienie kultury dialogu i wzajemnego szacunku, a jednocześnie eliminację dotychczasowych nadużyć i niejasności. Wierzymy, że szkoła powinna być miejscem bezpiecznym, przyjaznym i sprawiedliwym - a niniejsze zmiany ustawowe znacząco nieuchronnie przybliżają nas do tego celu.

Autor Uchwały: Gabriel Klonowski

Wnioskodawca: Przewodniczący Szymon Cisek